

FOTOĞRAFTA IŞIK ve KOMPOZİSYON

MUSTAFA TAŞKIN

FOTOĞRAFTA IŞIK VE KOMPOZİSYON

Fotoğrafın uygun ışık koşullarında ve doğru ışık değerlerinde çekilmesi gerekir.

Görme ışıkla başlar. Işık görsel nesnelerin bize yansımalarını, dolayısıyla görmemizi sağlar. Fotoğrafı etkileyen en önemli öğe de ışıktır. Işık enerjisi olmadan fotoğrafik görüntünün oluşması mümkün değildir

Işık, tüm görsel sanatların temelidir ve fotoğraf da ışıktır. Fotoğraf yapmanın ilk adımı olan ışık, fotoğraftaki görselliğin nedenidir. Bir çekimde fotoğraf makinesinin ayarları ışığa göre yapılır. Çünkü fotoğrafın kaynağı ışıktır Işık fotoğrafın temel taşıdır. Bu nedenle ışığı iyi bilmek ve buna göre de iyi değerlendirmek gerekir.

Fotoğraf çekimi yapılacak ortamın ışığı önceden araştırılmalıdır.

Fotoğraf çekilecek zaman doğru planlanmalıdır. Fotoğraf çekimi, gece mi, gündüz mü; yoksa daha farklı bir zamanda mı yapılacak?

Fotoğraf çekilecek mekânın özellikleri incelenmelidir. Mekân kapalı mı; yoksa açık bir alan mı?

Işık kaynağından yayılan ışığın konuyu her yönden eşit bir şekilde aydınlatması sonucu (bulutlu havada çekilen) fotoğrafta kontrast düşük olur. Bunun karşıtı ışığın tek bir yönden konuyu aydınlatması sonucu (güneşli havada çekilen) fotoğrafta kontrast yüksek olur. İyi bir fotoğraf için kontrast ana etkenlerden biridir. Fotoğrafta kontrast ne fazla ne eksik olmalıdır

Işık Oluşumu

Işık, düz dalgalar halinde yayılan elektromanyetik dalgalara verilen addır. 380-780 nm dalga boyları arası gözle görülebilir

Işığın ve tüm diğer elektromanyetik dalgaların temel olarak üç özelliği vardır:

- Frekans: Dalga boyu ile ters orantılıdır, insan gözü bu özelliği renk olarak algılar
- Şiddet: Genlik olarak da geçer, insan gözü tarafından parlaklık olarak algılanır.
- Polarite: Titreşim açısıdır, normal şartlarda insan gözü tarafından algılanmaz.

Bir cisim, belli bir derece ısıtıldığında, ya da gazlar bir enerji yardımı ile uyarıldığında, ısıtmaya bağlı olarak çeşitli uzunlukta ışın saçar. Güneş de bu tür enerji kaynaklarından biridir ve dalgalar halinde ışın yayar.

Renkler

Renkleri belirleyen bu dalga boylarıdır. Beyaz ışık tüm renkleri içeren bir ışık dalgasıdır. Bu durum, ışık bir prizmadan geçirildiğinde gözle de görülebilir; ışık dalga boylarının kırılması ile oluşturduğu renk birimlerine ayrılır. Buna ışık tayfı (spektrum) denir

Nanometre = 1 metrenin milyarda biri

Fotoğrafta Işık

Işık, tüm görsel sanatların temelidir ve fotoğraf da ışıktır. Fotoğraf yapmanın ilk adımı olan ışık, fotoğraftaki görselliğin nedenidir. Nasıl resim boya ile çiziliyorsa fotoğraf da ışıkla çizilir

Işığı bir kaynaktan her yöne doğru dalgalanarak yayılan parçacıklar olarak düşünebiliriz. Bu parçacıklar çekim süresince; sensördüzlemine çarparak fotoğrafı oluşturur.

Cisimler ana ışık kaynağı güneşten veya suni ışık kaynaklarından aldıkları ışık parçacıklarını helozonik dalgalı bir şekilde saniyede 300000 km'lik bir hızla yansıtır.

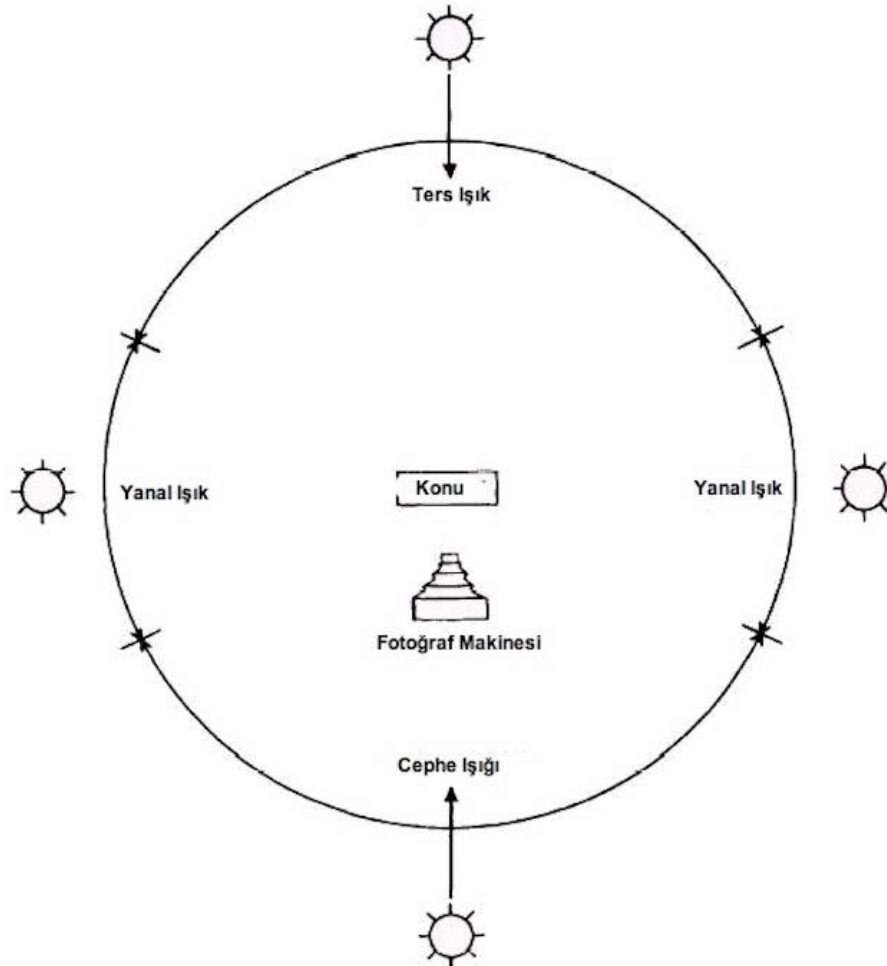
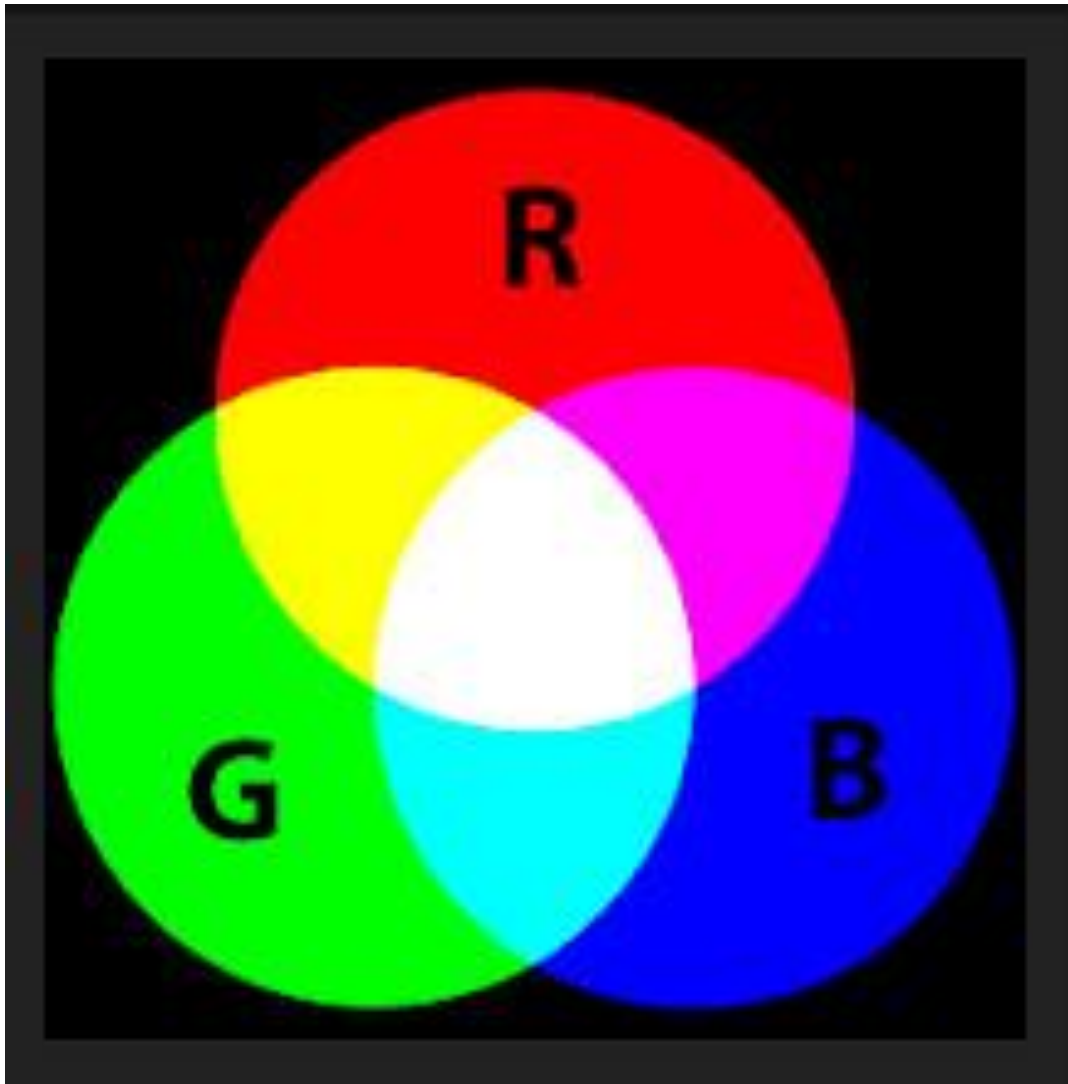
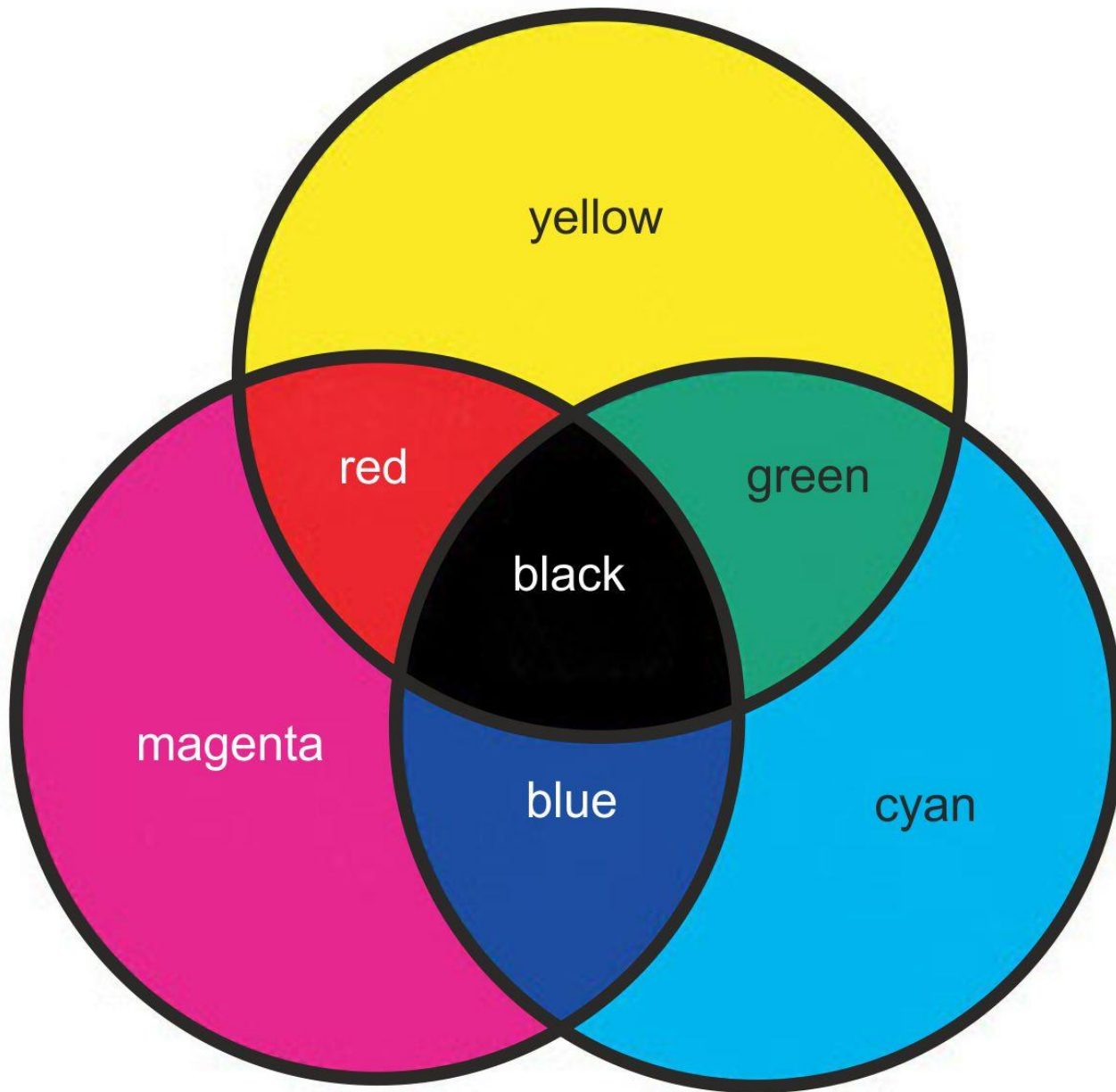

Foto © by Mustafa Taşkın

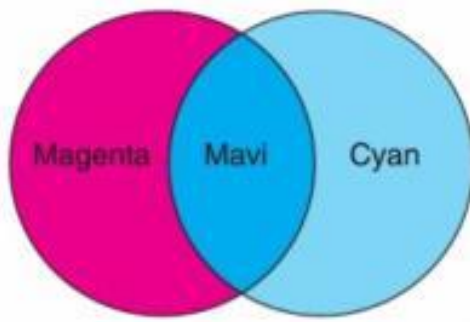
Fotoğraf çekerken kullandığımız ışık kaynağının **renk** sıcaklığı, fotoğrafımızdaki **renkleri** ve kalitelerini belirler. Işığın Kelvin derecesi düştükçe **renk** kırmızıya, yükseldikçe maviye döner. Mavi ışığın soğuk, kırmızı ışığın ise sıcak bir etkisi vardır.

CMYK color model

Sarı + Cyan = Yeşil

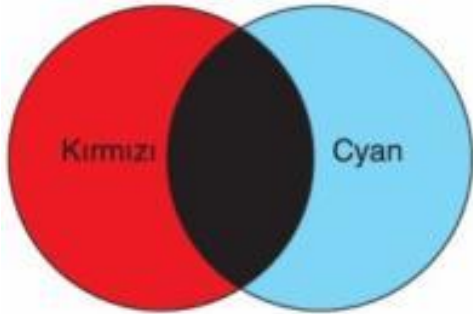
Magenta + Cyan = Mavi

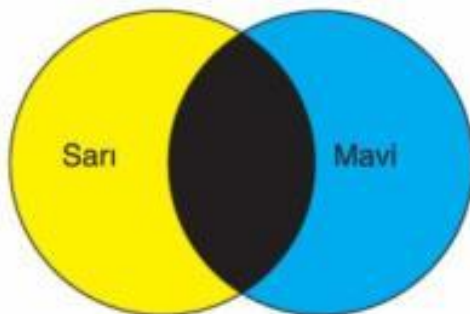
Sarı + Magenta = Kırmızı

Yeşil + Magenta = Siyah

Kırmızı + Cyan = Siyah

Sarı + Mavi = Siyah

SICAK RENKLER

SOĞUK RENKLER (gölge renkleri)

FOTOĞRAFÇILIKTA RENK SICAKLIĞI ARALIKLARI

1000K	Mum ışığı
2000K	Tungsten
3000K	Gün doğumu / Gün batımı
4000K	Floresan (Beyaz)
5000K	Gün ışığı
6000K	Flaş
7000K	Bulutlu gökyüzü
8000K	Gölgeler

Bir fotoğraf düşününki masmavi, berrak bir gökyüzü, yemyeşil bir kır, ağaçlar ve bir ağaca dayandırılmış mor bir bisiklet, insana huzur veren, insanı dinlendiren, durgunlaştıran bir görüntü ama o bisiklet kırmızı ya da turuncu olsa(maviye ve yeşile kontrast bir renk) daha dikkat çekici ve heyecan verici bir görüntü oluşurdu.

Renkleri kullanarak verilmek istenen mesajın etkisini arttırılabiliriz ya da azaltabiliriz. Reklâm veya tanıtım fotoğrafçıları, pasif düzenlemeyle renkleri doğru kullanarak, mesajı en etkili şekilde verirler. Sanat, doğa, basın fotoğrafçılığında bunu başarmak daha zordur; ancak rengin sırrını bilen fotoğrafçılar bunu da kolaylıkla başarır.

Çoğu fotoğraf sanatçısı kırmızı bir şapkayı veya çekim alanlarında kırmızı montlu, kırmızı ayakkabılı, kırmızı çiçeği, bir şekilde kompozisyonlarına dahil etmek isterler.

Mavi:

Dünyanın hakim rengi olan mavi çekingen bir renk; dinlendiriciliği ve edilgenliği anlatır. Koyu tonlarda ya da yoğun olarak kullanıldığında moral bozan, kasvet veren, açık tonlarda ya da beyazla karışık kullanıldığında, yatıştırıcı ve güven veren bir etki yaratır. Mavi renk gökyüzünün ve geniş ufukların, suyun simgesidir. Sınırsızlığı ve uzak bakışlılığı simgeler. Huzuru temsil eder ve sakinleştirir.

Sarı:

En parlak renk. Uyarı ışıklarında sarı tercih edilir. Ayrıca dikkat çekiciliğinden dolayı dünyada taksiler sarıdır. Sonbaharın da baskın renkleri sarı ve sarı-turuncu, duygularımızı yakalayan, güçlü bir çekiciliğe sahiptir. Neşeyi anlatır. Sarı zeka ,incelik ve pratiklikle de ilgilidir. Toplumsal yaşamı ve birlikte çalışmayı yansıtan bir anlamı vardır. Geçiciliğin sembolüdür. Sarı ayrıca hüznün ve özlemin rengidir. Sonbaharın tüm hüznü güzelliğinde onun her rengini izlemek mümkündür.

Kırmızı:

En uzun dalga boyuna sahip olan kırmızı renk, özellikle de koyu bir arka plan ile birlikte kullanıldığında öyle şiddetlidir ki, bir görüntüde yer alan küçük kırmızı bir leke bile görüntünün her yerini etkiler

Yeşil:

Sessizliği anlatır. Doğanın ve baharın rengidir. Güven veren renktir. Yeşil yaratıcılığı körükler. Bu yüzden büyük lokanta mutfaklarında yeşil tercih edilir. Hastanelerde de yeşil rahatlatıcı özelliği nedeniyle kullanılır

Renk konusunda birkaç Öneri:

Özel bir tercihiniz yoksa iki güçlü rengi aynı oranda bir arada kullanmayın. Yani fotoğrafınızda renk hiyerarşisi oluşturun.

Rengin psikolojik etkilerini göz önünde bulundurun. Fotoğraflarınızdaki renkler hakkında denemeler yapın.

Tamamlayıcı renkleri kullanmaya özen gösterin.

Günün hangi saatinde yılın hangi mevsiminde ne tür renklerin ortaya çıktığını gözlemleyin.

Zıt renkleri de fotoğraflamayı deneyin.

Fotoğrafınızın mesajı ile renkler arasında bir uyum olmasına dikkat edin. Örneğin romantik bir etki için pastel renkler kullanılabilir.

Tek rengin farklı tonlarıyla deneyler yapın. (En kolay ve ekonomik yolu photoshop kullanmaktır.)

Fotoğraf çekmeden önce makinenizin Kelvin ayarını yapmayı ustaca öğrenin. (Beyaz ayarı)

Doğru renk için doğru ışığı beklemekten çekinmeyin.

FOTOĞRAFTA KOMPOZİSYON

Kompozisyon, farklı öğelerin uyumlu olarak bir araya getirilerek onların anlamlı bir bütün oluşturmaları anlamına gelir.

Fotoğrafta kompozisyon ise, fotoğrafı çekilecek objelerin ya da konunun kadraj içinde güzel görünerek istenen anlamı verebilecek şekilde konumlandırılmasıdır.

İyi bir fotoğrafı, en iyi olan makine değil fotoğrafçı çeker. **İyi fotoğrafçıları diğerlerinden ayıran ise en iyi kompozisyonu yaratma yetenekleridir.**

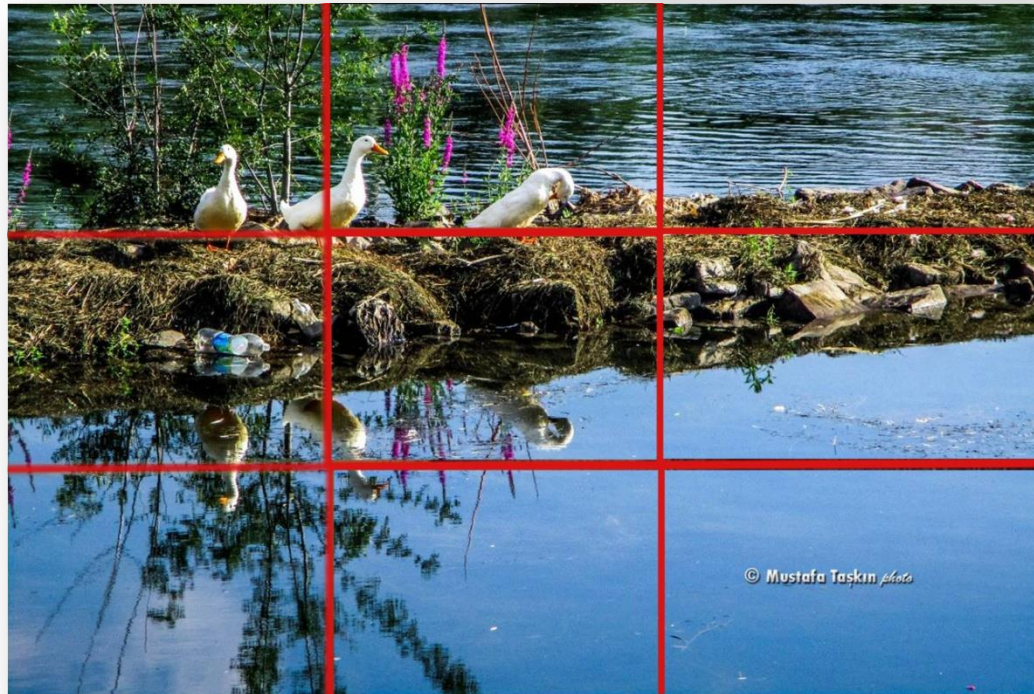
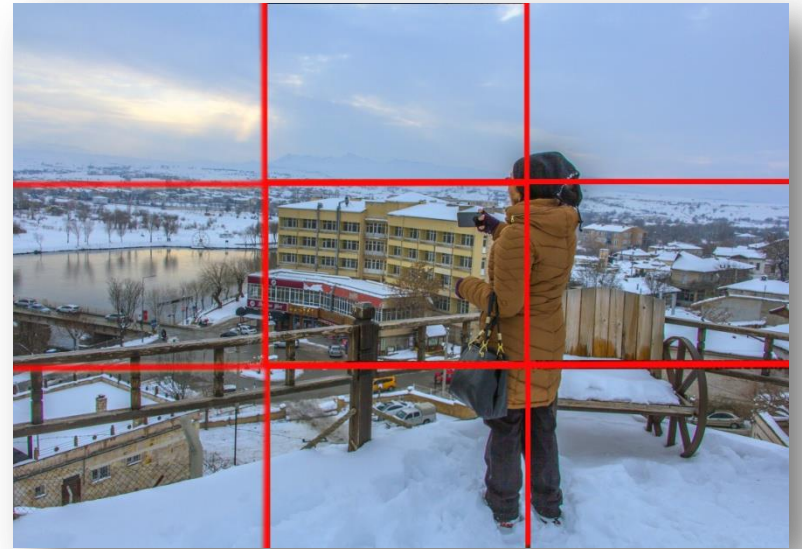
Denge, ritim, uyum, derinlik gibi unsurlar fotoğrafta kompozisyonu oluşturur. İyi bir kompozisyon oluşturmak için görüntülerin belirli bir düzene göre ayrıştırılması, birbirlerine göre orantılanması ve düzenlenmesi gerekir.

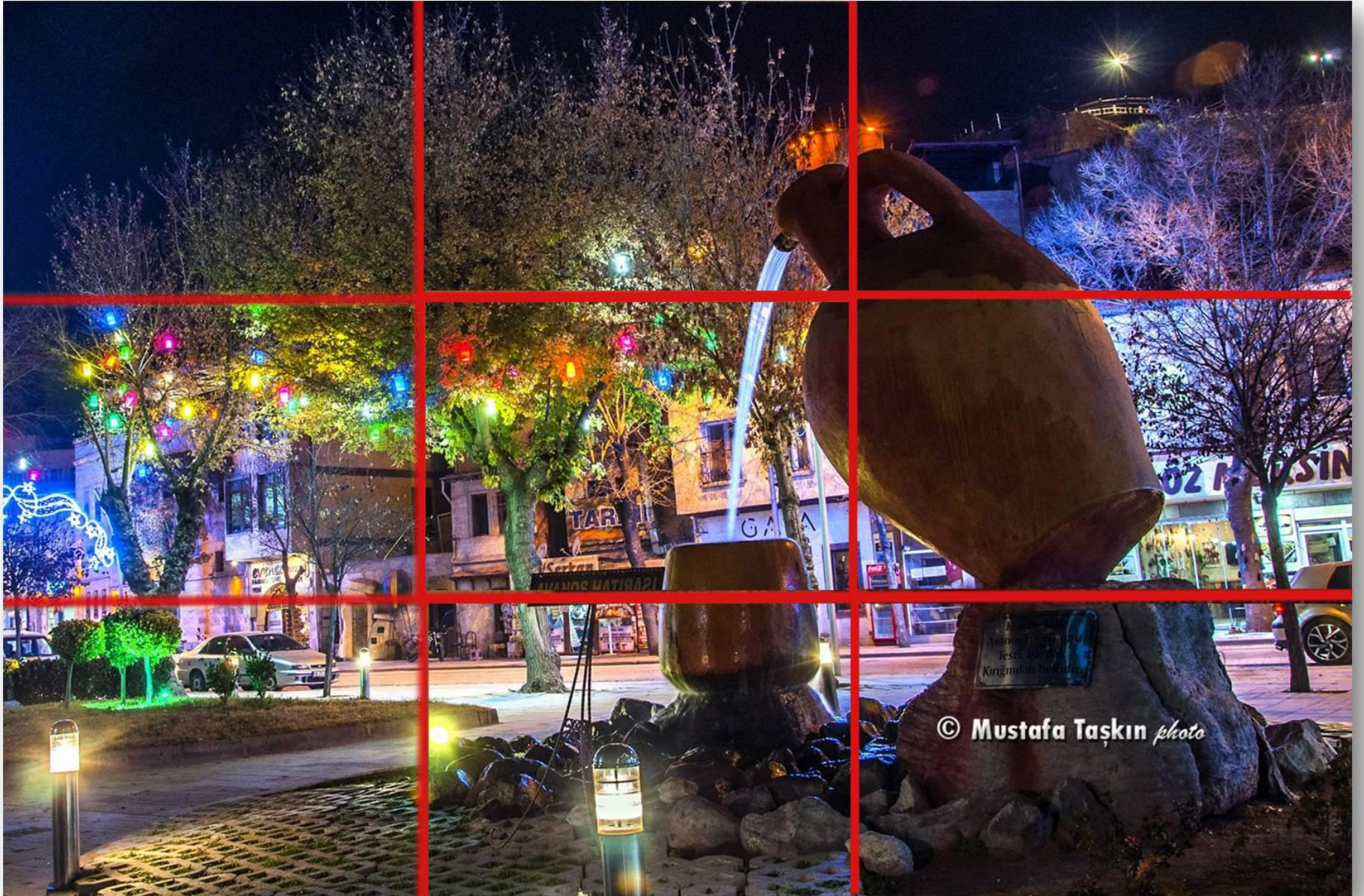
Fotoğrafta Kompozisyon Kuralları

3/1 Kuralı: İnsan gözünün ilk bakışta hangi noktalara dikkat ettiği bilimsel olarak kanıtlanmıştır. Fotoğrafçılıkta da insanların ilk olarak dikkat ettikleri noktalara objelerin konumlandırılması gerekir.

1/3 kuralı ile kadraj yatay ve dikey olarak parçalara bölünür. Bölünen bu parçalar birbirine eşittir ve 3 bölümden oluşur. Toplamda 9 eşit kutucuk içerisinde fotoğraflanmak istenen görsel unsurlar yerleştirilir.

Fotoğraf çekilirken oluşturulacak kompozisyonun daha dengeli olarak yerleştirilmesine yarayan kural aynı zamanda fotoğrafta yer alan öğelere görsel bir bütünlük kazandırır. Bu sayede fotoğraf daha estetik bir yapıya kavuşur.

© Mustafa Taşkın photo

Çizgiler: Fotoğrafta kompozisyonun en temel unsurları çizgilerdir. Yan yana, simetrik şekilde duran ağaçlar dikey çizgiler olarak düşünülebilir. Dikey çizgiler ile güçlü ve sağlam bir ifade oluşturulabilir.

Yatay çizgiler ise daha durgun ve sakin bir algı yaratmak için yardımcı olur. **Özellikle manzara fotoğraflarında fazlaca yararlanır.** Yatay ve dikey çizgilerin birbiriyle uyumlu kullanılması da farklı kompozisyon şekilleri oluşturabilir. Diyagonal çizgiler ise daha çok fotoğraftaki hareketi yansıtmak için kullanılabilir.

Fotoğrafta kompozisyon oluşturmanın yolları, ilgiyi ön plana çıkarmak, çizgileri kullanmak, sadelikten yararlanmaktır.

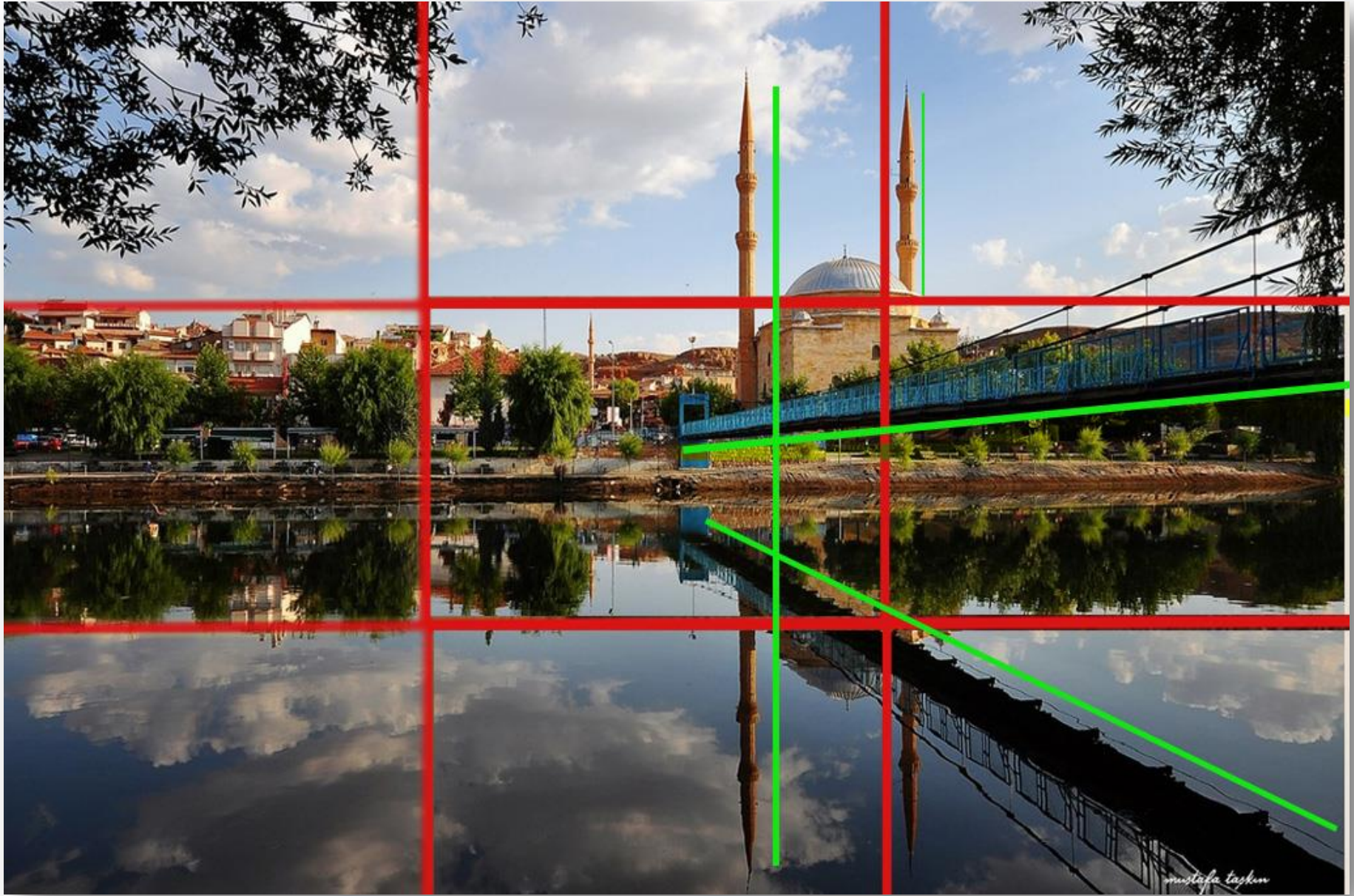
Çizgiler fotoğrafa dinamik etki katmasının yanı sıra izleyiciye yön de verirler.

MUSTAFA TAŞKIN

Foto © by Mustafa Taşkın

Simetri: Fotoğraftaki objelerin birbiriyle bir simetri oluşturacak şekilde kullanılması göze hoş gelen kompozisyonların yaratılmasına yardım eder. (Simetri, iki ya da daha çok şey arasında konum, biçim ve belirli bir eksene göre ölçü uygunluğu, bir eksenin iki bölgesinin yapı ve biçim benzerliği.)

mustafa taşkın

Bakış Açısı: Fotoğrafı çekmeden önce, zaman varsa, fotoğrafı hangi açıdan çekeceğini düşünmek ve planlamak gerekir. Aynı objenin farklı bakış açılarından çekilmesi birbirinden oldukça farklı anlamlar taşıyan iki fotoğraf elde edilmesini sağlayabilir.

Foto © by Mustafa Tazkin

© Mustafa Taskin photo

Alan Derinliği ve Arka Planın Kullanımı: Fotoğrafta kompozisyon oluşturulurken ön planda tuttuğunuz objenin önemi kadar arka planda ne olduğu da önemlidir. Arka planda görünen istemediğiniz bir kişi ya da kötü görüntü yaratan bir obje tüm fotoğraftın kompozisyonunu olumsuz etkileyebilir.

Mustafa Taskin

Derinlik: Fotoğrafın iki boyutlu olması nedeniyle fotoğraflardaki nesnelerin boyutları, uzaklıkları ya da yakınlıkları ile ilgili ölçüleri yansıtmak için derinlik kullanılır. Derinlik kullanımı ile nesneler arasındaki farklılıklardan yararlanılarak perspektif oluşturulur. Arka planın bulanık bırakılarak nesnenin arka plandan ayrıştırılması, bir diğer derinlik kullanım şeklidir. Bunu yapmanın en kolay yolu alan derinliği yaratmaktır

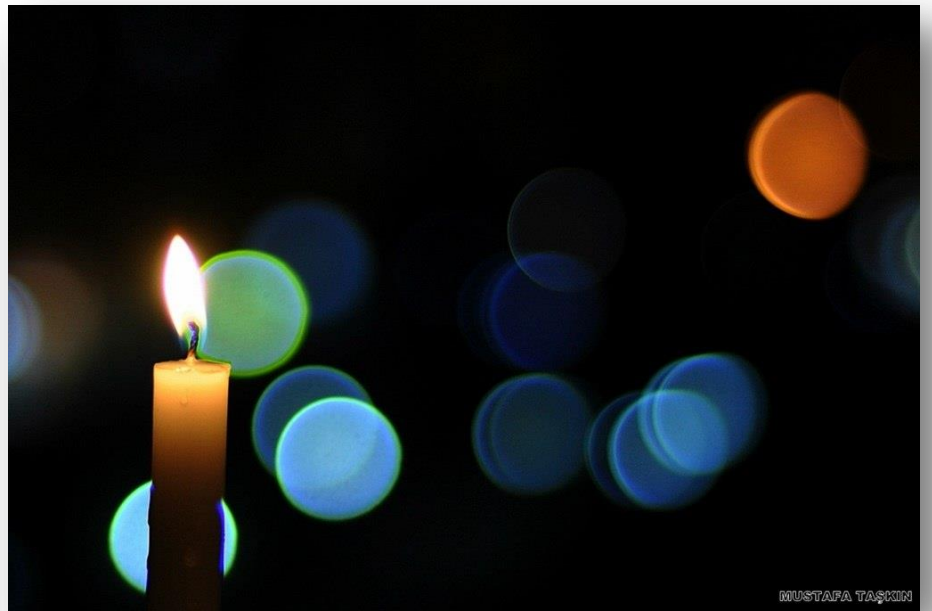

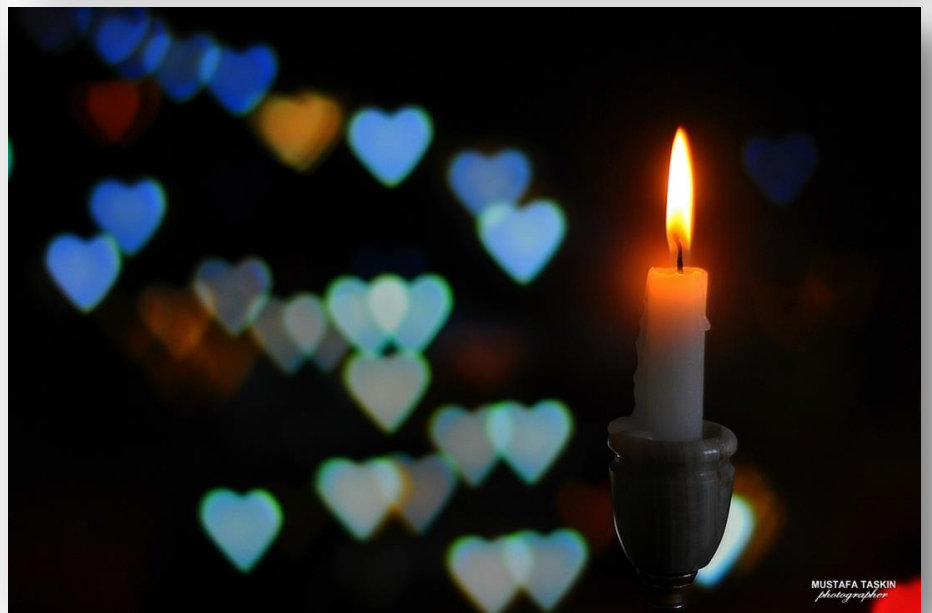
© Mustafa Taskın photo

© Mustafa Taskın / Anadol

MUSTAFA TAŞKIN

MUSTAFA TAŞKIN
Photographer

Çerçeveleme: Fotoğrafın içinde doğal çerçeveler oluşturarak kompozisyonda etki yaratılabilir. Çevremizde doğal olarak bulunan pek çok şekil bu çerçeveyi oluşturmak için kullanılabilir.

MUSTAFA TAŞKIN

© Mustafa Taşkın *photo*

© Mustafa Taşkın photo

Kırpma: Fotoğrafta bulunan bazı objelerin bir kısmının fotoğrafın dışında bırakılarak ana objeye olan vurgu arttırılabilir. Böylece nesne ön plana çıkartılarak fotoğrafta kompozisyon güçlendirilebilir.

Kapalı ve Açık Kompozisyon

Kapalı kompozisyon; fotoğrafın kadraji içinde başlayan ve biten, çerçevenin dışında hiçbir hareket ya da devam barındırmayan kompozisyon türüdür. Fotoğrafçı anlatmak istediği her şeyi fotoğraf kadrajının içerisinde anlatır.

Açık Kompozisyon; fotoğrafı çekilen konunun kadrajın içinde başlayıp dışında da devam ettiği ya da kadrajın dışında başlayarak kadrajın içine yansıdığı durumlarda kullanılan kompozisyon türüdür

Açık kompozisyon, fotoğrafçı ile izleyeni fotoğrafın oluşumunda birlikte yer alır bir konuma getirir.

